

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 562/2020-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. decembra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného obchodnou spoločnosťou Beňo & partners advokátska kancelária, s. r. o., Námestie svätého Egídia 40/93, Poprad, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Pavol Antoš, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 12 ods. 2 a podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a podľa čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. E 6114646216 zo 16. mája 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia sťažovateľa

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. septembra 2019 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného

██████████ ██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 12 ods. 2 a podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a podľa čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. E 6114646216 zo 16. mája 2019 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Ústavná sťažnosť bola v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a pridelená 17. októbra 2019 sudcovi spravodajcovi Rastislavovi Kaššákovi a v zmysle čl. II bodov 3 a 5 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 v znení dodatku č. 1 z 27. mája 2020 a dodatku č. 2 z 1. októbra 2020 bola predbežne prejednaná v prvom senáte ústavného súdu v zložení Jana Baricová (predsedníčka senátu) a sudcovia Rastislav Kaššák a Miloš Maďar.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bola uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 1 T 19/2015 z 21. júna 2016 uložená povinnosť nahradiť trovy trestného konania určené paušálnou sumou vo výške 320 €. Sťažovateľ uviedol, že sa o začatí exekučného konania proti jeho osobe dozvedel 16. januára 2017 na základe upovedomenia o začatí exekúcie č. EX 612/2016-6 z 11. januára 2017. Proti predmetnému upovedomeniu podal 20. januára 2017 námietky a návrh na zastavenie exekúcie. Sťažovateľove námietky následne krajský súd uznesením sp. zn. E 6114646216 z 5. apríla 2017 (ďalej len „uznesenie krajského súdu z 5. apríla 2017“) ako nedôvodné zamietol. Proti uzneseniu krajského súdu z 5. apríla 2017 následne podal sťažovateľ sťažnosť, ktorej celé znenie uviedol v ústavnej sťažnosti. O tejto sťažnosti bolo rozhodnuté napadnutým uznesením tak, že jej krajský súd nevyhoviel a uznesenie krajského súdu z 5. apríla 2017 potvrdil.

4. Sťažovateľ zastáva názor, že krajský súd v predmetnom konaní vykonal šetrenie na okresnom súde, ktorý predmetnú pohľadávku postúpil, no samotný sťažovateľ o tomto úkone nebol nijak upovedomený a nebol ani vyzvaný, aby sa vyjadril k stanovisku okresného súdu. V dôsledku toho tak podľa názoru sťažovateľa bolo odňaté jeho právo konať pred súdom, ako aj právo vyjadriť sa v konaní, ktorého bol účastníkom.

5. Porušenie namietaných práv sťažovateľ vidí v tom, že sa jednotlivé súdy nevysporiadali s ním uvádzanými námietkami v jednotlivých sťažnostiach. Namietal, že v napadnutom uznesení sa krajský súd nevysporiadal s tým, aký právny predpis bol v konaní použitý, tiež s tým, ako mohol nadobudnúť exekučný titul právoplatnosť a vykonateľnosť v deň jeho vydania, rovnako s jeho námietkou diskriminácie – prečo sa exekučné konanie v jeho prípade uplatnilo cestou súdneho exekútora, a nakoniec s otázkou, prečo nebol sťažovateľ upovedomený o vykonanom šetrení na okresnom súde a prečo mu nebola poskytnutá možnosť vyjadriť sa k takto získaným podkladom.

6. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR ako aj právo nebyť diskriminovaný podľa čl. 12 ods. 2 Ústavy SR v spojení s čl. 6 ods. 1, článkom 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vydaným uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 16.05.2019 porušené bolo. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave E 6114646216 zo dňa 16.05.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 22.07.2019 sa zrušuje v celom rozsahu a vracia Krajskému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

2. Krajskému súdu v Bratislave – Justičná pokladnica ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia právnemu zástupcovi, za zastupovanie v konaní pred Ústavným súdom SR do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. V zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10.1 Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený...

14. Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom musí byť zabezpečené bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

15. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (I. ÚS 331/2019). Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (III. ÚS 66/2018).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

16. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľa spočíva v namietanom porušení základných práv podľa čl. 12 ods. 2 a podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a podľa čl. 14 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu. K porušeniu označených práv malo dôjsť v dôsledku toho, že krajský súd nemal v napadnutom uznesení reflektovať na námietky sťažovateľa, ktoré zhrnul konkrétne do otázok, aký právny predpis bol v jeho exekučnom konaní použitý, ako mohol nadobudnúť exekučný titul právoplatnosť a vykonateľnosť v deň jeho vydania, rovnako s jeho námietkou diskriminácie – prečo sa exekučné konanie v jeho prípade uplatnilo cestou súdneho exekútora a nakoniec s otázkou, prečo nebol sťažovateľ upovedomený o vykonanom šetrení na okresnom súde a prečo mu nebola poskytnutá možnosť vyjadriť sa k takto získaným podkladom.

17. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne (II. ÚS 35/2020).

18. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú

pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 326/2018).

19. Z už citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci (súdu) a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 449/2020).

20. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

20.1 Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy neznamená právo na úspech v konaní... Z toho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. Obsahom citovaného práva teda nie je právo sťažovateľa na to, aby všeobecný súd prevzal jeho tvrdenia a názory a vec vždy rozhodol v zmysle jeho návrhu. Takýto postup by bol v rozpore s požiadavkami kladenými na nezávislosť a nestrannosť všeobecných súdov ako primárnych garantov a ochrancov ústavných práv (III. ÚS 351/2018).

21. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia, dôvodov uvedených v jeho odôvodnení, na základe ktorých dospel krajský súd k záveru o zamietnutí sťažovateľovej sťažnosti proti uzneseniu krajského súdu z 5. apríla 2017, musí konštatovať, že z ústavnoprávneho hľadiska nevzhladol dôvod ústavnej sťažnosti sťažovateľa vyhovieť. V odôvodnení napadnutého uznesenia podľa názoru ústavného súdu krajský súd jasne a dostatočne presvedčivým spôsobom odôvodnil závery, na ktorých postavil svoje rozhodnutie. Keďže sťažovateľovi je obsah predmetného napadnutého uznesenia dobre známy, ústavný súd ho v podrobnostiach na tomto mieste nebude bližšie rozvádzať.

21.1 Zároveň je ale možné s poukazom na sťažovateľom uplatnené námietky uviesť, že v odôvodnení napadnutého uznesenia krajský súd obsiahol aj odpovede na zásadné otázky týkajúce sa predmetného konania. Uviedol relevantné právne predpisy, ktoré boli v danej veci použité, na základe ktorých koniec koncov aj došlo k vydaniu poverenia súdnemu exekútorovi. Na tomto mieste ústavný súd musí reagovať aj na sťažovateľom vznesenú námietku, prečo bol v jeho veci na zabezpečenie plnenia poverený súdny exekútor, ak v niektorých iných prípadoch sa takto nepostupovalo, v čom videl diskrimináciu svojej osoby. Ústavný súd tu dáva do pozornosti, že je plne v kompetencii oprávneného, ak tento posúdi, že je to potrebné na dosiahnutie uspokojenia jeho pohľadávky, obrátiť sa na účel vymoženía judikovanej pohľadávky na súdneho exekútora. Práve ten je koniec koncov štátom určeným orgánom na vykonávanie tejto činnosti. Obzvlášť to platí v prípade, ak povinný, teda v tomto prípade sťažovateľ, svoju povinnosť dobrovoľne nesplnil. Zároveň sa krajský súd v napadnutom uznesení jasne venoval aj zodpovedaniu otázky okamihu nadobudnutia právoplatnosti a vykonateľnosti exekučného titulu v sťažovateľovej veci, keď podrobne opísal priebeh doručovania exekučného titulu sťažovateľovi a uviedol tiež aj to, aké ustanovenia akého právneho predpisu pri tom boli uplatnené. Snáď ešte k námietke sťažovateľa o jeho nemožnosti vyjadriť sa k výsledkom vykonávaného šetrenia na okresnom súde je možné dodať, že keďže je exekučné konanie osobitným druhom súdneho konania, v ktorom už súd nerozhoduje o sporných nárokoch účastníkov, ale v rámci svojich rozhodovacích právomocí len posudzuje splnenie podmienok pre nútený výkon exekučného titulu, zásada kontradiktórnosti je v rámci exekučného konania ako nesporového konania značne oslabená, osobitne ak exekučný súd nevykonáva žiadne dôkazy a nezisťuje žiadne nové skutočnosti (m. m. IV. ÚS 20/2019).

21.2 Vzhľadom na uvedené závery krajského súdu v napadnutom uznesení je možné považovať za primerane odôvodnené. Napadnuté uznesenie tak nie je podľa posúdenia ústavného súdu možné označiť za neodôvodnené, arbitrárne či svojvoľné, teda také, ktoré by bolo postavené na právnych záveroch nemajúcich oporu v zákone, resp. popierajúcich podstatu, zmysel a účel uplatnených právnych predpisov. Z ústavnoprávneho hľadiska tak nie je dôvod na spochybnenie záverov v ňom uvedených.

22. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý súdny proces (I. ÚS 311/2020).

23. Ústavný súd s poukazom na uvedené závery ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

24. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. decembra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu